

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához, czimzandó levelekben. Ára évenként 3, félévén 1,5, évről 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

## SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábról egy sor után 4 pkrért közzétettnek; folytonos hirdetésekért illő pte elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

## KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

## A TAGOSÍTÁS KÉRDÉSE.

A „Sieb. Bote“ 224-dik számában egy érdekes cikket hoz „A tagosítás befolyásáról a mező-gazdászati és a közjólét emelkedésére“ czim alatt. E szerint ezen fontos kérdés vitatásával nyílt meg Braunschweigban a német gazdasági-egylet 20-dik közgyűlésének tevékenysége, mely világot vetvén az egyes német államok e tereni történelmi fejlődésére, reánk nézve, kik szintoly átméleti állapotban vagyunk, érdekesnek állítatik, köztünk is, írja a cikk író — lelkesen törekednek arra, hogy az urbéri szabályozás által lehetővé vált tagosítás átvitessék, s ha emelkednek is fel ellenkező hangok, azok nem az elv ellen, csakis helyi viszonyok miatt, melyek a tagosítás átvitelét akadályozzák. A mivel mezőgazda, a honi viszonyokba avatott államférfi, a tagosítást tekintve egyedüli kiindulási pontjaként egy új miveltésnek, s hogy ez való, arról újból a legdöntőbb bizonyosságot adja az ezen állapot felett Braunschweigban átvitt tárgyalás, valamint a német államokban ezen irányban tett tapasztalatok. Ezek szerint

Hannoverban a tagosítás, s a közhe-lyek felosztása, éppenmint hazánkban, kezdetét vette; a régi törvény, hogy a tagosítás csak kétharmadrész birtok megegyezésével vitessék át, már 1856-dik évben, ezen eszme erősebb átvitele végett oda módosított, hogy az adótoke után felszámított félrész földbirtokosság kivánatára is a tagosítás érvényesíthetőnek ítéltetik.

A tagosítás elmélete mellett különösen kiemeltetett, miképp a tagosítás képessé tesz tágasabb szántóföldgyak állítására, s ezáltal a miveltésben nem megvetendő barázdák megnyerésére, (Erdélyben kívül, másol a szántókat egymástól egy lábnyi parlag földszalag választja el, s ez értetik itt a barázdá alatt) a szántás és aratás könnyebben, jobban, s rövidebb idő alatt, s kevesebb munkaerővel hajthatik végre, a földtagokhoz a birtokos czélszerű bejárást nyithat, viz lecsapolásokat, alagsövezete-

ket alkalmazhat, miáltal a földbirtok becse magasra emelkedik, kiválólag pedig a tagosítás által válik a földbirtokos legelőbb saját birtokának valódi urává, melynek jövedelmezőbb tételében, nem akadályoztatik a szomszédok akarata által, de alkalma lesz alaposabb természetési rendszert hozni be, nagyobb tiszta bevételre számíthat, elkerüli a barázdapereket, s mezei tolvajságokat, s a földmiveltésben egy nemes vetélkedés áll elő. Végre pedig a tagosítás átvitele által akadályozva lesz a földrészttek szétfeccsérzése, mert ha egyszer a föld öszpontosítatik, annak szét-darabolása nem fog többé oly könnyen megtörténni, miután tapasztalva lesz, hogy a nagyobb, s öszvevont földrészttek aránylag is sokkal nagyobb jövedelmet adnak.

Hannoverban minden birtokos, kinek egy holdnál több birtoka nincs, fel van oldozva a tagosítás bármintmü költsége alól, a kisbirtokos ott, valamint nálunk is, annyival inkább fel van oldozva a költség hordozás alól, ha a tagosítás a közhelyek felosztásával is öszse van kötve, mert ekkor a közlegeltetés eslesik. Panaszoknak a tagosítást nagy költségéről, ez azonban néhány év alatt a nagyobb bevétel által visszafordul.

Az említett gyűlésen szóba hozatott az Erdélyben is uralkodó nézet, hogy a tagosítás a kisebb birtokra nézve nem oly hasznos, mint a nagyobbra; erre azonban a Sziléziában észlelt ellenkező tapasztalattal felelték; ott a parasztok, kiknek apró birtokai tagosítottak, igen jól találják magokat, s a jöltében annyira előhaladtak, hogy gyermekeiket többé nem szegődötték mások szolgálatába, minthogy saját gazdaszatukban elég foglalkozást adhatnak. A tagosított birtokú parasztok jobban öltözködnek, táplálkoznak, az istállórendszert üzik, s földjeiket dusan miveltik.

Szükségessékné láttuk ezen általunk változt cikkek alkalmából újból szellőztetni, ezen hazánk kifejlésére nézve oly fontossá vált kérdést, s mi is csak sajnálkozni tudunk azon, hogy az ország köznépének csökönőségén, s minden reformtöli iszo-

nyán, a tagosítás kérdésének előhaladása folytonos hajótörést szenved; s nem mel-lőzhetjük kifejezni azon obajtásunkat, vaj-ha a magas kormány, ha a kényszerítés eszméjétől tartózkodnék is, legalább annyi előlépést engedne ezen kérdésben, amennyi a fennebb vázolt cikkekben láthatólag a hannoveri intézvényekben átvive van.

Miután általában tudjuk azt, hogy hazánk birtokosainak azon része, mely a földet ösjogu sajátjaként bírja, obajtja a tagosítás átvitelét; egy kormány se volt soha kedvezőbb állapotban a miénknél, ezen kérdés érdekében a lehető leguttoróbb intézkedések megtehetésére. Mert a kiknek a kormány erőlyesb fellépése jogilag praejudicálhatna, azoknak éppen obajtására van nyomással a tömeg ellenkező akarat. Midőn pedig a parasztságnak az álladalm ingyen adta birtokát, joga van az álladalmnak azt egy szabályozva adni át, a mint azt a mivel gazdászati Európászerte legczélszerűbbnek találta.

Nem mellőzhetjük egyszersmind felemlíteni azon tapasztalatunkat, miszerint a nép a tagosítást csak az uri rend erőszakoskodásának tulajdonítja, s akarhányszor hallottuk a nép ajakairól ezen tételt „akkor tagosítunk, mikor a császár parancsolni fogja; addig nem!“

Ide gondolva most azon izgatásokat, melyekkel a népet azon ürügy alatt, hogy a tagosítás eszméje a legfelsőbb akaratall ellenkezik, — a porlekedésre ösztönzik, könnyen következtethetni, hogy a kormány, az eszme érdekébeni megszoritóbb rendelkezései csak üdvösen hatnának annak teljesülhetésére.

Dózsa D.

## KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Brusza, okt. 28-kán, 1858. — Stambulból írják, hogy e hó 23-kán egy távirati sürgöny a következő tudósítást hozta: A török bank alakulva van, a költével aláírva s a fermán kiadása hat nap alatt megigérve; ezen néhány szó, mint varázshatalmu mondat, futotta át a keres-

seknek, a következményekért aggódott, s ez iránti véleményét épp oly gyöngéden, mint bátran kinyilatkoztatá előtte. Habár politikai nézete, és vallása egy is volt az övével; habár szívét épp oly büszke honszeretlet dobogtatta, s nem kevésbé meleg részvétellel viseltetett hazája sorsa iránt: de itelele helyesebb, elfogulatlanabb, s előrelátása élesebb vala.

Midőn lord Russel 1678 márcz. havában egy kényes ellenzéki indítványt támogatott az alsóházban, nejtől következő levelkét kapott ülés közben:

„Nővérem mondja, hogy ön tegnap este nyilatkozott volna, miszerint magára vállalja az ügyet, mely a ház elibe van terjesztve. Ön tudja, mit érték. Ez engem nagyon nyugtalanít, s mindenre kérem, legyen őszinte iránnyomban: valóban tenni akarja-e azt? Ha igen, meg fogja banni; ez iránt bizonyos vagyok. Még egyszer kérem önt, tudni akarom a valót. Rem, s nővéremre nézve is sokkal nyomasztóbb a bizonytalanság. Ha van némi befolyásom önre, bizonyítsa be azt ez alkalommal kegyesen, vagy legalább tegye meg, hogy hallgasson még ma.“

Halmágyi Sándor.

(Folytatjuk.)

## VÁLTOZATOK

„Rosz órámban“ és „Látogatás“ czimű költeményekre.

(Lásd Kolozsvári Közlöny 85. és 90-ik száma alatt.)

Rosz órámban, hogy mi s hol fáj... „elpanaszlád“, Adja az égl! sohane panaszoj! másra. Elted egész folytán tud módot átlátni.

Hogy sötét titkiba a talányos végzés Benézni senkisé enged.

kedői világot, a pénz-agio rögtön teemesen leszállott, s mindenki kecsgető reménnyel néz a jövő elejébe. Azt azonban, hogy miéle bank leend ez, hogy a számos ajánlatok közül melyiket fogadja el a kormány, még nem lehet tudni.

Mult szombaton nagy ünnepélyességgel tételt lord Stratford Redcliffe által, a szultántól ajándékba kapott Tophána és Péra között lévő helyen a krimiai harcz emlékére építendő protestáns imaház alapköve. A szokásos ima után a nemes lord leereszt az adományi okmányra, s egy ezen évi angol pénzügyteményre az alapkövet, s egy hosszas beszédet mondott, melynek rövid kivonata ez:

Ezen imoda háromszoros eszmét fejez ki, s ez hármaz czél, mert ez protestáns, mert ez anglikán, mert ez emlékeztető (commemorative); mint protestáns kedves leend ezen hitfelekezetek előtt; mint anglikán kedves minden angol előtt; mint emlék fentartandja azon három évig tartott harcz emléket, mely az egész világ figyelmét keletre vonta. Ez örökítendő emléket azon hontársainknak, kik meghaltak a nemzeti becsület védelmében, kik feláldoztak magokat azon ügynek, melyet kegyes királyunk s a parlament védelmére mellőnek ítélt, s ez Törökön függetlenségére.

Isten egyedül kelteti a vihart, s mint a vihar egy a haboru is nagy szerencsétlenségeket von maga után; de hinni kell, hogy egy igaz ügy mellett folytatott harcz szent kötelesség, s hogy a harcz istene védi azokat, kik a jogsággal küzdenek, s ezért van, hogy a harcz bármily veszélyes legyen is, annak üdvös következményei vannak.

A ma bevégített tény az említett harcznak következménye, de csak mellékes következménye, mert a Törökbirodalomban kimondott választási türelem elvének köszönhetjük, hogy ezen keresztény egyháznak szentelt helyet nyertük.

A hely meglepően szép Péra és Galata között, helyezve közügyében az ezen városrészekben lakó protestánsoknak, s ezen imaház messziről felőlend azon hontársaink előtt, kik az aranyszarv-öbölbe bévezenek, és észökbe juttatandja az utolsó harczot, s annak nagyszerrü következményeit.

Belülről falain tisztelettel olvasandják rangkülönbség nélkül azoknak neveit, kik a harczban elestek.

Szóval ezen imaház a szeretet s háládatos honunk elismerésének örökös emléke leend sat. Sir Bulwer beszéde után God save the Queen (hymnus) zárta be az ünnepélyt.

S éppen akkor, midőn ezen a krimiai harcz emlékére emelt emlék alapköve letételet, beszélt el egy sebastopoli útas, hogy Sebasto-

Jobb, üsd fel lapját a helyett

Ama nevezetes könyvnek,

A melyet neveznek életbölcsességnek,

S mely rövid szavakban azt úgy magyarázza:

Elég, hogy élsz! mi gondod rá,

Mi volt, és mi következik?

Elégj meg, mit birsch, többre ne sovárogi.

Tán másutt fáj neked, mi fájhat is méltán,

Mert nem Isten műve, ember rombolása...!

Ha szived rezgését eltaláltam volna.

Jegyezd meg, jó ember! panasz itt nem gyógy-

szer,

Férfitlan eszköz nem vezetvén czélhoz;

De veszedelmis is oly ember tollából,

Kinek a cselekvés terén hivatása:

Tenni és akarni közjö érdekében.

A többi még hagyján! De panaszid során

Emlegetsz olyat is, melyért megdorgállak.

„Hogy földi boldogság csupán csak képzelet“...

Legfőlebb költői felhevülésedben

Vagy borus szeszélyben állíthatál ilyest. \*)

Vess csak egy pillantást ir-asztalod mellől

Gondosan rendező gyöngéd hitvesedre,

Ki borult arczdról az élet gondjait

Híven törölgeti, ostsván azt teveled.

Szenvedő létünkben ez az egy kivétel,

A mely a mérlegben sok rosszat lesúlyoz.

Ha állítasomat kétség alá vonod,

Vedd a farságot, s menj ki a sarkertbe,

Ott a tetőn találsz megtört agg férfira;

Földi boldogság feldult omladékin

Ő utba igazit, honnan most kicsapál,

De a melyről gyakran lelkesen is írtál.

Hogy öröm állandó nem létez egyebütt,

Csakis a családi szükre szabott körben.

\*) „Rosz órámban“ természetesen; jobb órámban más

ként zeng a lant. Dózsa.

## A SZERELEM A HÁZAS ÉLETBEN.

(Folytatás.)

Ezen férje iránti hő és gyöngéd szerelem mellett, a lady lelkében még egy más érzélem is honolt, a melyet boldogsága közben előre ápolott és szilárdított a megpróbáltatás napjaira. Ő valódi keresztény lélek volt. A hit egész erejével ragaszkodott a keresztényi alapelvekhez. Híven teljesíté mindig keresztényi kötelességeit, felekezeti szenvedélyesség nélkül, s nagy-lelkü kimélttel viseltetett a más vallásos levők iránt. Egy szenvedélyes pillanatában férje iránti szerelme és hálája nyilatkozatának, egyszerre megáll, s azt mondja:

„Mit kívánhatnék még Istentől egyebet, mint hogy ez örömtől, ha akarata, ne foszson meg? És ha másként határozta, adjon erő, hogy zugulódás nélkül vetessem magamat alá bölcs rendelettel és uralkodó előrelátásának, meg őrizhessem meg szívemben a hála érzetét a teljes boldogságért, a melyet már nem jutottott. Ő jobban tudja nálunknál, melyik a pillanat, a melyben itt alant a jóból elegendőleg részesültünk, s élveztünk. Kegyelmet csak azért esdű szívem, hogy kettőnk közül bármelyik váljék előbb, a hátramaradtnak keblében éljen a remény, hogy az elveszett kedvest ismét föltaláljandja. Ah reméljük örvendő lélekkel, reméljük, hogy egy boldog hosszú kort örünk meg együtt; ellenben ne kételkedj, hogy ha reánk megpróbáltatás várna, a jó Isten erőt adna annak kiállítására. E gondolattal meg kell barátkoznunk, nehogy valami előreláthatatlan következmény készületlen találjon. En azt hiszem, ha minden csapásra készen állunk, csak annál nagyobb lelki nyuga-

lommal élvezhetjük a boldogságot, a mely, remélem, hosszúra nyúland... Imádkozunk napenként az ég urához, hogy egy legyen, s ne féljünk semmit. A halál mindenestre a legfőbb rossz, s az emberi természetet legtöbb aggodalommal tölti el; de győzzük le e kedvesünk vagy magunkra vonatkozó halálféltelmet, s vídám szívvel élhetünk.“

Szept. 25-dikén 1682. Strattonból ezt írja férjének, a ki akkor Londonban volt:

„Nem tudok semmi újságot; de a mit oly bizonyosan tudok, mint hogy élek, az, hogy tizenkét év óta oly szenvedélyesen szerelmes valék önbe, mint valaha egy nő csak az lehetett férjübe, s remélem, hogy még vagy tizenkét évig az leszek, mindig boldog, mindig egészen az öné!“

De alig tiz hó múlva írása után e levelnek, a mely üdvözlet, és boldog hitről szól, e mosolygó égen felhők toltultak össze, s a családi élet boldog tüzhelyére lecsapott a villám.

Lord Russel a Towerben ült, és főlésgárulás vádjával terhelt jelent meg a törvényszék előtt.

Mint nemes szívű, jóakaratu, és magasztos eszmékért lelkesülő, de óvatosság, és mely belátás nélküli, inkább önféj mint erős, magát hajlamai ragadó árjának átadó jellem, a ki felett uralkodni, s a kit megcsalni könnyű, ha nem is a hazafüti párt (whigek) feje, de csakhamar egyike lön II. Károly erkölcsileg súlydelt, és önző udvara legtüzesebb elleneinek.

A jó ügyért magát bármikor feláldozni kész férfiú a parlamentben tizenegy éven át volt védője, sőt gyakran indítványozója az ellenzék legfelsőbb rendszabályainak, többek közt azon billnek is, mely szerint York herczeg, mint katolikus, a trónörökösödésből kizáratott.

Lady Russel, minden szerelme és szerénysége mellett, férje lépéseit nem találá helye-

polban egy Stakensneider tanár terve szerint építendő imaház alapköve tételtett le, mely ezen vár hősies védelmében elesetek emlékére fog hártalanul nagyserűséggel egészen márványból és gránitból építtetni. Mint egy versenytársa azon dicsőségnek, melyet a szerény anglicán kápolna akar jelképezni.

Lord Redcliffe egy a fővezér által a Kanlidcsai-Jaliban adott fényes ebéd után, mult kedden a nagyurnál volt búcsúlátogatón, s szerdán a Caradoc-névi gőzösben elindult Civita-Vechiába; azt mondják, hogy a nemes lord a telet Rómába töltendi. Mindenkinél udvokivánata kísérté Redcliffet, csak a 25 %-val kifizetett hitelezői firtorgatták egy kissé orrukat, s lehetett a tophánai kikötőben összegyűlt tömeg között több élces megjegyzéseket hallani.

A Wabash nevű amerikai fregát, melynek Stambulba érkezéről, ha jól emlékszem, egy levelemben említettem, rendkívüli nagy szerencsében részesült. Mult szombaton a nagyur a hadügyminiszter kísérelében látogatást tett az említett hajón, huszonöt ágyúlovás s az árbocokból föllötolt hajósok hurrah-já között lépett a nagyur a födélzetre, hol az amerikai követ, a parancsnok s a tisztikar fogadta; a nagyur a legnagyobb figyelemmel vizsgálta meg a hajót, s távoztakor huszonegyszer szólalt meg Amerika ágyuja.

A következő napokban egész búcsujárás volt a Wabashon, csaknem minden követ meglátogatta azt, s a Wabash mindeniket tizenhét ágyúlovással tisztelte meg, nagymennyiségű löport vesztegetvén el.

Ezen nagyszerű gőzös fregát idejövételének czélja pedig az lett volna, hogy a török kormány több sorhajót rendelt Amerikában; az ezek építésével megbízott mérnöknek ezen mint a hajót akartak bemutatni a szultánnak, mely csaknem annyi ágyút hord, mint egy sorhajó, mely sokkal kevesebbe kerül, a csatában könnyebben kezelhető, szóval, a sorhajók felett nagy előnnyel bír.

A napokban sir Bulwer Péran sétált arab-szolgáinak kíséretében. A szultán háremjének kocsijai annyira elfoglalták az utcát, hogy a követ nem tudott elmenni; szolgálja figyelmeztetett a kocsisok egyikét, hogy csináljon egy kis helyet, s ez egész udvariassággal felel, hogy egy gyaur (hitelen) miatt egy cseppet se zavartatja magát; ebből szóváltás és verekedés lett, a herélek kivont kardjaikkal rohantak elő, s a követ s szolgálja (ki dühösen verekedett, s kit ur erővel vonta magával) gyors távozás által menekülhettek csak. Ez már a második eset, hogy az angol képviselőket bántalmakkal illetik a hárem darva örei; remélhető, hogy a követnek hagyandja annyiban, s véget fog vetni azon nemtelen bánásmódnak, melylyel csaknem naponta illetetnek a főváros európai lakói ezen fekete szörny-alakok által.

A napokban egy szofia összevadás a bazárban egy örmény kereskedővel, és segélyre szólítja fel az igazhívőket, s rögtön több ezer muzulmán tudul össze, az örmény boltjának hátulós (vasját) szobájába menekül, s a dühös népcsoport ostromolja azt, a rendőrség és katonaság felszólítására mitse hallgatva, rombolták a falakat, midőn a rendő-miniszter értesülve a dolgok állásáról, egy erős rendőr-csapatot küldött a helyszínre, melynek sikerült a zavargókat szétoszlatni, s a ijedelemben félig megholt örményt megmenteni. Bakalun.

Zilah, nov. 14. — Városunkban mult hó 19. és 20-dik napjain rendezett első szőlő, gyümölcs és borkiállítás által okozott élénkség, s mondhatni innepélyesség több lapokban említett ugyan; mindamellett azon közlések hiány és nem elég hív volta miatt, bátor vagyok azon napok eseményeit a t. szerkesztő ur lapjában, egyszerűen s röviden bár, de lehetőleg mindent megemlíteni közzétenni.

Értesülve városunk, hogy az erdélyi Gazdasági-egyesület kebeléből, fontos hivatásának teljesebb betölthetése végett, az ország különböző vidékeire évenként kiküldetni szokott bizottságot, gróf Mikó Imre ur ő ex. je vezérlete alatt, tanár Nagy Ferencz, Balog János és Pál Sándor urak személyében a Szilágyságot s ebben városunkat is szándékozik meglátogatni; azonnal illető termékeink együttes bemutatása végett, egy kiállítást rögtönözni indítványoztatott. Az indítvány elfogadtatván, részint a minden jóra s nemre fogékony polgárságunk élénk áldozatkészsége, részint a gyümölcstermesztés terén is érdemeket szerzett tanár H. F. felügyelete alatt, alkalmas helyen, G. J. és G. J. segédantitók által történt ügyes rendezés nyomán, a kiállítás mind mennyiségileg, mind minőségileg, miről a Gazdasági-egyesület év-lapjában a bizottsági jelentés kimerítőleg szól, dacára annak, hogy ez évben szőlőfáink nagyrésze elfagyván, termést nem adott, több-féle fajú gyümölcsünk részint nem termettek, részint a nagy szárazság miatt ki nem fejlődhettek; annyira sikerült volt, hogy mind a t. bizottságot, mind a számos látogatókat nemcsak kielégítette, sőt meglepte.

A 19-én megérkezett bizottsági városunkról ismert magyar szivességgel, s annak uagyméltósága vezére, ki első ízben szerencsésülte városunkat látogatásának, hazánk minden hű fiától megérdemelt tisztelettel s szeretettel fogadtatva, itt mulatásának rövid idejét eredménydusabban felhasználó, a szőlőhegyek-rei kánsulással, a pinczék milyensége s az itteni borkészítésnek a hely színeit vizsgálásával kezdte meg munkáját, s ezt a gazdálkalt tartott értekezletekben, a különbféle termények bírálásában oly buzgóssággal folytatta egész ittléte alatt, hogy a nálunk még élénken élő ősi vendégszeretettel rendezett magyaros ebédekből, s hegyi oszonnakból se vehettek kellő részt.

20-kan történt a kiállítás megnyitása, sok buzgósságu polgármesterünk P. L. ur által egy alkalmi beszéddel, a bizottsági és nagyszámú városi s vidéki közönség előtt, melyben tisztelhetők b. id. Wesselenyi Ferencz, b. if. Wesselenyi Ferencz és fia ő nagyságukat, kerületi főnök mglos Grois Gusztáv urat s több kolozsvári tanárt is. A polgármester beszédére gróf Mikó Imre ur ő ex. je felelvén, elismeréssel nyilatkozott mind a kiállításról, mind azon szíves fogadtatásról, melyben a bizottsági e városban részletetett, s azon ohajtása kifejezése után, hogy a bizottságnak e megjelenése teremje meg áldásdus gyümölcsöt, a nemesebb szőlő s gyümölcsfajok jövőben még sükerebb tenyésztése által; ő — 5 aranyat ajánlott föl jutalmul kiosztás végett. Mely hazaias adomány b. if. Wesselenyi Ferencz és fia, s a várostól adottak által nyolczra pótoltatva, az egyesületi bizottságtól a kiállított termények szakszerűt vizsgálátára, maga mellé, itteni szakavatottakból, felvett bizottsági által, melynek tagjai előre lemondottak a netalán nekik

első jutalomról, lehetőleg azon felállított elv szerint, hogy e szegényebb s önmaguk szorgalma által plántált gyümölcsöket sat. kiállított jutalmaztassanak, elítélte, a folyó hó 8-kan tartott közgyűlésben nyolcz egyén között, polgármesterünk tárgyszerű beszéde után innepélyesen kiosztott. Gyümölcsért jutalmaztattak: ifj. Császár János, özy. Előtt Ferencz, özy. Bátorinó borét, Tunyogi Lázár, Seres Samu, Polgári Lajos (ki is azon nyilatkozáttal vette át, hogy ezen jutalmat mglos iskolai tanácsos Salamón József urnak kézbesítendi, mint azon legjobb asztali borkat itelt juhasdombi által nyert, mely a tanácsos ur itteni szőlőjén 1856-an termett, s általa megvásárolt) szőlőért, Bikfalvi Mihály és Fejér József szabó.

A kiállított termények végre kiosztottak, s a költségek levonása után maradt 45 pfr., a város által közelebből az iskolának gyümölcscsemétek tenyésztése végett átadott szép kertnek bekerítésére határozottak.

De nemcsak a jövő által igazolandó gazdasági szempontból érdekesek e napok, hanem szellemi ügyünkre is fontos befolyással voltak, ugyanis gr. Mikó Imre ur ő ex. je említett vendégeinkkel együtt, megnézte, mint általa nemlátottakat, az ev. ref. egyház egyszerűségében is szép templomát, a szilágysideki ref. tractus, a volt Középszolnok megye levéltárait, hol több, az Erdélyben felállított múzeumhoz illő tárgyakat talált; e városnak, azon csaknem legelső közházát, melyben XII-dik Károly svéd király a szerencsétlen pultavai ütközet után Erdélyen és Zilahon menve keresztül, három napig pihent, s kinek birtokosában tanulótságra, az upsalai egyetem vele egykori növendékére, ekkor ref. püspök Zoványi Györgyre ismert, s mint a hagyomány mondja, e nem vélt találkozás okozta hosszabb itmlatását, s a főpá kérése nyomán, az akkor főuralkodónknál sükere közbenjárását a magyar protestánsokra nézve, meglátogatta a ref. gymnasium könyvtárát, ifju muzeumát s tanszobait is. Midőn a tanoda udvarán a mostan épülőfélben lévő hat szobából álló emeletes tanépületet szemléltek, b. id. Wesselenyi Ferencz ur ő ngsa, e gymnasium körül sok érdemeket szerzett algondnok P. L. urhoz azon kérdést intézve: miért nem folytatják az építést tovább? A rövid, de lényeges válasz e vala: nincs pénzünk. Erre a kérdező ezredes ur két szobának teljes felszerelésre ajánkozott. Alig hangzott el a szívből emelkedett „eljen” kiáltás, midőn b. ifjabb Wesselenyi Ferencz ur ő ngsa iskoláknak közelebből kinevezett egyik főgondnoka, kihez, mint gondnokhoz, most volt elsőbbsen szerencsénk, s kit nyilatkozáta szerint ezen építés körül szénkezés s annak általa lehető gyorsítása hozott egyrésről körünkbe, gondnoki szép hivatását azzal kezdte meg, hogy két szobának felszerelését hasonlólag magára vállalta. Csak azok képzelhetik azon kedves hatást s örömközléseket, melyeket a tett ajánlatok után rögtön, mintegy versenyezni kívánva, gr. Mikó Imre ur ő ex. je ezen szerény szavai: „engedjék át a más kettőt nekem” okoztak a körülálló iskolai előjárók, tanárok s jelenlévők arczaín, kik e gymnasium közelebbi múltját s szépítéstörténetét ismerik. (Folytatjuk.)

\* Ő cs. kir. Apostoli Felsege báró Lebeltern erdélyországi cs. k. helytartósági elnököt érdemei kitüntetésül, a szokott díj elengedése mellett, a második osztályú vaskorona-érdemjel tulajdonosul legkegyelmesebben kinevezni multoztatott.

\* A kormány által ez évben kitűzött lotenyésztési díjakra történt pályázatok eredménye a szebeni hivatalos lapban hivatalosan közléteték. A 25 aranyos első díjakat, a melyek anyakanczákra szópós csikóval voltak kitűzve, következők nyerték el: a segesvári versenyállomáson (aug. 10-ken) zoltáni gazdasztisz Nagy Sándor hét éves világospej kanczájával; Beszterczén (aug. 25-diken) abafajai Zoldi János barnapej kanczájával; Nagy-Enyeden székelőföldvári Zudor Károly szürke kanczájával; S-Szentgyörgyön úzoni Pünköszt Sándor világos-pej kanczájával.

\* Liechtenstein Alajos, uralkodó herceg ő magassága, folyó hó 12-én délután Bécsben meghalt. Született 1796. május 26-ken.

— (Iskolaügy.) A kolozsvári reformált egyház kebelében lévő népiskolák örvendése haladásnak néznek elébe. Helyzetük tetemesen javult ez év folyamata alatt, részint a magas kormány helybenhagyására a városi pénzalapból nyert letemes segély, részint a népevelés czéljával egybehangzó czélszerű szervezet által. A tanítói erő tetemes szaporítása, a tanítók javított fizetése, s más kül és bel oeconomicai intézkedései az illető egyházi tanácsnak biztosan remélni engedék, hogy a népiskolák az erkölcsi és vallásos élet hatalmas emeltyívű fejlődnek nem sokára ez egyház körében is. A népevelést szíven hordozó ev. ref. püspök fötiszt. Bodola Samuel ur az illető iskolai s egyházi gondnokokkal rendre látogatta ezen egyházban virágzó népiskolát, személyes tudomást szerezni, hogy mikint teljesítik a tanítók kötelességeket, mikint teljesítetnek az egyházi tanács böles intézkedései, s a szülők minő lelkesmeretes buzgóssággal járnak el legszentebb tisztokban, t. i. hogy gyermekeiket taníttassák mindazon dolgokban, melyek Isten és emberek előtt kedveséget szereznek. A munkás főpásztor atyai gondossága nem maradt jó következők nélkül, s vajha másutt is buzgó követőkre találna az illetőknél. A ref. egyházkebelében négy népiskola van: 1. a belvárosi leányiskola felügyelője esp. Herepei Gergely, tanító Indali Péter. Segédük: Szász Lajos, a női munkák tanításában Nagy Leopoldné. Népesége 70—80. 2. Külső-magyarutcai népiskola, felügyelő tanár Sarkány Ferencz. Tanító: Tóth Tamás. Segédje a női munkákra nézve, Tóth Tamásné. Népesége 80—100. 3. Urholgyek által alapított külső-magyarutcai iskola. Felügyelő: tanár Nagy Péter. Tanító: Némethi Károly. Segéd: Magyaróti Károly. Női munkában Némethiné. Népesége 75. 4. Hidelvei iskola, felügyelő: Vadas József, lelkész. Tanító: Mike János. Segéd: Benedek József. A női munkákban: Mike Jánosné. Népesége 150. A kolozsvári ref. egyház több mint 7000-re menő népeségéhez mérve a fennebbi számok összegét, vajjon nem igen kevés-e a tanulók száma? S ha az ország egyik legnépesebb s miveltebb városában csak annyit érdeklí a szülőklet gyermekeik nevelése, mit kívánjunk a faluk népétől?

Boldogságod felét ha veszed hazádban  
A másik akkor is megmarad házádban.  
Mindaddig, míg ennek birtokában lehetsz,  
Aldjad végzésedet; s úgy nézd magad mellett,  
Mint éltető napod, mint élted horgonyát.

Hurjait lantodnak mikor megpendit...  
Mit minél gyakrabban hogy tethess, kívánom,  
Szentléd minél többször családi örömek  
Magasztalására. Ama ritka kincsek...  
Mit ha elvesztiténk, foghatjuk fel jobban,  
Hogy mit bíránk benne, s mit vesztitünk vele.  
Hazád, szabadságod, világi javaid  
Ellenség hatalma porba tiporhatja.  
Szenvedést, bánatot mérhet az fejedre:  
Csakis a családi öröm, és boldogság  
Áll hatalmán felül, hova rossz akarát  
Mérgező fulánkja behatolni nem tud;  
Mert egyedül magunk teremjük magunknak.  
Hogyha elmulasztjuk, vagy ha eljásztodjuk,  
Késő megbánás követi azt bizton.  
Dicséret, gyalázat, öröm vagy búbanat  
Függ akaratlunktól, itt: seholse másutt.

Pár héttel ezután, midőn kirándultál  
S az űs Larginán romjain állottál  
Panaszid árjai ömledézvén újra  
Lelked elszárgultott mult idők kódébe,  
S elragadva irtál Roma nagyságáról,  
S romjain andaloga szent hazáknak multján  
Annak jövőjéről aggodva daloltál.  
Bár lantod rezgése viszhangra találand  
A romlatlan magyar érező szívében;  
De keserved végén, hol e szavak állnak:  
„Mi lesz, oh mi lesz — majd — sorsa a magyarak?”

Nem szabad megállnod, nem kétségbe esned.  
Lantod rezgő hurját zengedeztesd arról,  
Mire böles Szechenyink rég figyelmeltetett:  
Hogy bármily nyomasztó helyzetben légyen

A nemzet, az országot élőbb utóbb mégis  
Boldogabb létre viv, hogyha lakóiban  
A polgárerénynek tiszta vére buzog.  
S viszont akármilyen kedvező fekvése  
Legyén is az országot, s bármily szabadsággal  
Birjanak lakói; lassan-lassan mégis  
Rabigába görnyed, ha romlott erkölése,  
S polgári erénye nem tündökl többé.

Te, ki a költészet virító mezején  
Biztos kézzel szeded a nyíló virágot!  
Ne nézd e sorokban annak hiányzását,  
Mert idegen téren, s élte alkonyában  
Itt találkozol most öreg barátoddal,  
Ki a hajdani jó táblabírák módján  
Zsimbel, zugolódik: de tetiben, érzésben  
Beesület teréről le nem sodortatik.

## × PETHŐ (PERGŐ) CZELESZTIN.

(† 1858. auguszt. 4.)

Azok közé tartozik, kik, mint egy felejthetetlen szép adoma, jelennek meg e életben.  
Oroszfaján, Doboka megyében született.  
Enyeden tanult, honnan 1800 körül, mint mondják, bizonyos kalandjáért, ohajtásán kívül kilépett. 1804-ben színész lett, még pedig mind színpadon, és azon kívül szerelmes színész. Szép magas barna férfi, kellemes társalkodásu, józan, jellemes ember levén, azon szerencse jutott részére, mi kevés színésznek, hogy míg esténként herczeg és királynéknak udvarolt, nappal is legalább nemes emberséget folytatalt.

Akkora hatást a magyar színvilágban alig fejtett ki valaki, mint ő. Fénykora 1808—1828 között ragyogott; husz évig volt a fiatal-ság és a novillág kegyencze. Czelesztin maga

volt a megtestesült szenvedély, roppant érzéssel játszott, s hatalmas hangja viharos érzelmét a legszebb harmoniában tolmácsolta. A végtelékig vitt pathos senkinek se volt akkora hatalmában, mint neki. Megjelenése bármely városban diadalmenet volt. Minden csak arról beszélt, vele foglalkozott. A magyar színművészet sohase volt népszerűbb, mint általa.

Husz évig élt tapsviharban. Elkényeztette a sors, hogy annál szomorítóbban éreztesse, miképp ő is művész, kinek a sors tenger fájdalom, s egy csepp örömből keverletik nekik. Czelesztin dicsőségétől pontontján, mintegy fényes nézőjüket, legényesebb percében szakadt meg. Az erdélyi színészet első nemzedéke mellőle kihalt, s egyszerre magára maradt, mint egy tört hang a viharos harmoniából; senkise értette őt többé, s ragyogása tetőpontjáról egyszerre alálhult a közönséges emberek sorába; nem, még azon is alól, a szájalom és kegyelem emberei közé.

A pesti színház alapító nemzedék föllépte, mint buborékszerűen Czelesztin dicsőségét. A tapsra kitarva maradt kezek sár után nyultak, az éljenzésre nyílt ajkak nevetésre változtak át. Czelesztin eltűnt, elvonult; nem akart bajozni ott, hol egykor mint művész fenhordhatá fejét. S pár év múlva, ha említek nevét, csak adomákat beszéltek róla; elmondták, hogy XII. Károlyt játsza hazamert, s koldusvascsorát találván a királyi szerep után, az asztalt mint rugta fel. Föllépett még párszor, de senkise akarta hallani.

Husz évig élt Czelesztin olyak kegyéből, kik jószágukat nem szokták piacra vinni. Elvezett, fázott, s irta a magyar színészet történetét. A forradalom után, némely róla terjedett hírek által lettek figyelmessé Czelesztin sorsára. A búszke férfi, ki mindig tiszta és vidám volt az utcán, sohase árulta el, hogy honn

nyomorban él. Czelesztin nyomora mélységéből most épp oly mesésen emelkedett ki ismét, mint sulyedett volt dicsőségéből le. A főurak ajtai megnyíltak neki, mindenütt terített asztal várt reá, mindenki a nemzetiség mártírát látta benne. Jó sorsa jött, hecsületes szállást tartva, s tovább dolgozott, a legjobb erőben érezte magát, s huszonegy éves fiatal fúrgeségével járt s kelt, közöttünk mindenkit köszöntve, s mindenkitől köszöntve.

1858. aug. első napján, egész véletlenül, megjelent a halál szele, s figyelmeztet, hogy utolsó jelenete kezdődik. Szél érte, de még elég ereje volt végrendeletet írni, melyben mecenásaitól, többek közt Mikó Imre s Kemény Sámuel gróftól búcsút vesz. Hogy mennyi hálával tartozott, mutatja végrendelete kezdete, melyben a férfi, ki százszor éhenhalással küzdött, most azon kezdi végrendeletét: „Fájdalom, érzem, hogy halálom közel.” E sor Erdély főurai dicsőségének egyik szép drágagyöngye.

Pár napra, aug. 4-ken meghalt. Temetése költségét alá akarták írni; s akkor merül fel, hogy a szegény aggszínész utolsó napjaiban töképenzes lett. Temetésére sokan jöttek el. Számlásán s a sírnál magasztalt beszédek tartának. Mire a zenekodák még egyszer reágyújtá az általa szerzett, s annyi mély, fájdalom-teljes „Halalom szememre vágom” kezdetű népdalra, s azon sorát „Addsz pajtás a vasveszöt, hogy verjük meg a temetőt,” a ravatalát körülállottak egyrésze a méla zene közé rögtönz, mint hatlyudal.

Szomorújelentése 74 évesnek írta, de többnek gondolják.

● Azon a közjóra és haszonra célzó kellek hiányai között, melyek városunkban nem megvetendő számmal léteznek, legelső helyen áll az óráhiány. Már ki gondolná, hogy Kolozsvárt létező egyházas számos tornyai között csak egyikben legyen óra, és ez a p. piaristák tornyán. De ez is a hiányt nagyon kevés pótolja, mert a hang, mit az óraütés ad, nagyon siket, elannyira, hogy az azon utcában lakók is nehezen hallhatják. A bel-monostorutcai redouti óra örökösen rossz, s ha üt is, csak zavarba hozza az embert. Így hát Kolozsvár szégyenére egy becsületes toronybeli óra sincs; pedig hol ki-nálköznék jobb alkalom ezek előállítására, mint éppen városunkban. Például a külvárosban, Kul-magyarutczában, ott van a reformátusok gyönyörű templomán létező két torony, a melyekbe csak belé kellene az órát tenni, és az szolgálhatna az egész majorokközé. Kul-magyar, Kul-középutczának és a belváros egy részének is. Az óvári toronybeli óra kizárásával, azon városrésznél is elég lenne leve, a többi, u. m. a redouti és piaristák tornyán létező órák tökéletes helyreállításával a közhajtatnak elégtételt. Reméljük, hogy városunk előjárósága nem fogja a szót pusztán elhangzani engedni.

— A műértelmes közönségre érdekes élvezet vár, melyet a Piloty-műintézet úgynöke Lohb Münchenből rendez. Ő elterjeszti az intézetben készült legújabb mintákat, melyeknek változatossága ez intézet sokoldalú tevékenységéről tanuskodik. E képek méltóan részvére, a melyet az úgynök Erdélyben átutazása közben tapasztalt. A szép hölgyek képsorozata, a művészek albuma és legújabb színezett képek kiváló, az ő és újabb festésziskola photographiai albuma valóban sikerült és nemben új műsorozat. Az úgynök főhajtása e képeket a közönség műveltes szemléltetésére bocsátja, s reméli, hogy azok oly partolásban fognak részesülni, a minőt csak a valódi becsu művek megérdemelnek.

†† Mult vasárnap délután egy G. A. nevű timár mesterember a Szamoson lévő cserlőrd-malom kerékét igazgatván, a kerék a vízbe sodorta, s mikorra segély érkezett, csak holtestként vehették ki.

— Lapunk közlebbi száma a „Nővilág” szelvénye. Vajda János ur. tollából hozand egy jeles költeményt.

\* A kolozsvári sebészeti tanintézetnél a belgyógyászati kórtan, therapia és belgyógyászati klinika üresedésbe jött tanszékének betöltésére, s egyszersmind a kolozsvári kórház igazgató első orvosul Ő cs. k. Ap. Felsége, f. hó 4-ről kelt legfelsőbb határozata által, Med. Dr. Szabó József urat, az említett tanintézet sebesztanárát, méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

\* A n-szbeni pékek, daszhájszt, zsem-lések” kolozsvári kifejezés szerint, nem igen tudnak megbarátkozni az új pénzálabbal. A „S. Bote” éppen konoksággal (Renitenz) valója őket. E konokság a rendeletek ellenében következő symptomakban árulta el magát, 1) hogy szabály ellenére az újkrajzáros süteményeknek nem állítatik elő minden neme. Nehány makacs pék egyáltalában nem sut 1 új-krajzáros szarvacst (kiflit). 2) A tejes kenyérkék (vagy hó is mondjuk azt a „Milchlaibchen”-t) oly aránytalan diminutiv alakban süttetnek ki, hogy csak „corpora delicti” gyanánt szolgálhatnak a pékek konoksága felől az ipartörvény ellenében. 3) Nehány pék már reggel 7 órakorazon menséghöz folyamodik, hogy az új-krajzáros süteményeket mármind eladja, csak 2 új-krajzáros szarvac és zsemlével szolgálhat. Az említett lap atyailag inti a szebeni pékeket, hogy saját érdekükben hagyjanak fel a daczolással, mely könnyen az üzlet jogának elosztását vonhatja maga után.

## KÉRELEM.

„Saphira” című történeti regényemre a megrendelési határidő, a melyet kitűzttem volt, a napokban eltelvén, tisztelettel kérem, az aláírási íveket bezárni, s azokat legfeljebb a hó végéig hozzám beküldeni. Egyszersmind alkalmat veszek magamnak kifejezni hazafui köszönetemet mindazon tisztelt urak és hölgyeknek, a kik felhívó íveim figyelembevételé által irodalmi törekvéseim iránti méltánylásukat tanúsították. — Kolozsvár, november 18-dikán, 1858.

Halmágyi Sándor.

Nemzeti színház. Szerdán, nov. 17-ikén, adatott bérletben „Jean Claude,” hat felvonásos francia dráma Bouchardtól. Legkevésbé se ut el azon többi francia drámaiktól, a melyekbe sokszor hiteltelenti dolgok adatnak elő, a szerző phantasiája szerint. A cím szerepben Gyulai remekelt, minden egyes jelenetében élthűn tükrözi azon érzelmeket, melyeket a mű szerzője, műve ezen alakításának tulajdonított. Szabóné (Genoveva) több helyen jó volt, azonban sokszor megtört az akarat a kivételnél. Eichner M. k. a. (Jeanette) türethető volt. Komá-

romi (Pierott) élthűn személyesíté a sorsával megelégedett jösziv emberbarátot; játéka és modora művészes volt. Szóval tökéletesen beletalálta magát szerepébe. Bihari (Roger ezredes) sehogyse tudta magát szerepébe bele találni, nem birt azon könnyűséget, melylyel egy francia ezredes személyesíteni kell. Simonyi (Luigi) elmondotta szerepét, a nélkül, hogy a különben is győnye játékos valamely jól eltalált mimika, vagy plastika támogatást volna. Bartha (Morell) ez este bőven tudomást szerezhethet magának a szerep-nemtudás rossz következményű hatása felől. Gyulai többször, Komáromi, Szabóné az előadás végén hívtak ki.

Csütörtökön, nov. 18-án, bérletben „Csaldások,” vigjáték 4 folvonásban. Kisfaludy Károlytól. Általános tudomás az, hogy korszor köllönk minden színműve, de különösen vigjátékai magas költségleti tehetsége által az élthű hűn kimerített adatok levén, azok leginkább megkívánják a gyors, és egybevágó előadást. Mert ellen esetben azokat, a működők helyes felfogás, vagy egyéb színi hiányok miatt ott hagyják a laképnel. Kisebb-nagyobb mértékben ez előadások ez megtörtént. Zeyk (Elemir) szerepében tulzoltan komoly, midőn Szabóné (Korondiné) feltűnőleg hideg volt. Boér (Mokány) nem mindenütt működött sikerrel; ámbár észrevehető volt a jóakarata, mely által magát szerepébe beletalálni igyekezett. Bihari (Elek) minden egyben megjárta volna, csak huszártisztnek nem, Komáromi (Kényesi), Sch. Minka (Vilma), Vadász (Tamás), szerepeiben nem rontottak. Egyedül Gyulai (Lombai) volt az, ki köztetszést aratott helyes felfogással, és modorral adott szerepeit. Eichner M. (Lidi) naiv, és eleven játékkal újabban kitűntette hivatását az ilyen mű szerepekre. Alajosné, (Luci) kisaszonyt személyesíté. Ugy látszik, szerepét a szó teljes értelmében nem értette; mert különösen legelőször megjelenése alkalmával, a vagyonos és még tetszeni vágyó vén leányt a legutoljabb krajzáros-komédiás modorban adta, — a többi jelenetben, a ruhát elvetve ugyan, modorát mind végig megtartotta. Az ily túlságos öltözetekre a rendezőknek kötelessége felügyelni, a mire figyelmeztetjük. A folytonosan tartó zavaros idő miatt, mindkét előadás alatt gyér színházi közönség.

Sajtóhiba. Közlebbi lapunkban a pesti színész Lászlórlói tudósítás alól kimaradt, „M. Sajtó,” melyből az átvétett. A Radeczki innepélyről szóló cikkéből e szó mellől „szombaton” kimaradt, nov. 13-kán.

## Bécsi börze. — November 19-kén.

|                               | Ausztriai értékekben. |     |
|-------------------------------|-----------------------|-----|
|                               | frt                   | kr. |
| Nemzeti kölcsön 100 pfért     | 86                    | 25  |
| Metalliques „                 | 86                    | 05  |
| Urbéri papir, magyar. „       | 85                    | 50  |
| „ „ „ erdélyi „               | —                     | —   |
| Tiszaí vasut „                | 105                   | —   |
| Cs. k. t. sulyu arany darabja | 4                     | 79  |
| Korona „                      | 14                    | 13  |

## KÜLFÖLD.

**Franciaország.** — A Páris és Róma közti viszony mindinkább feszül. Nem is említve az európai jelentőségre emelt zsidófiut, — a kit, mintegy a franciaországi tiltakozásnak kigúnyolásul, naponként szádékosan a katechumensok fehér öltönyében sétáltatnak a város lepnépesebb utcáin, — még egy kellemetlen jelenetről is beszélnek, mely Goyon tók., a római francia had parancsnoka és maga a pápa közt előfordult volna. A francia tábornok azt kívánta, hogy a sz. atya a Civita-Vecchia megerősítésére vonatkozó francia tervekét sajátkéző aláírása által szentesítse, a mi kerek megtagadatot azon hozzátétellel, miszerint a pápa csak saját minisztereinek előterjesztvényeit szokta aláírni. Párisban bizonyos idő óta nagyon rossz szellem néz az, hogy Rómában Ausztria befolyása a francziának hatalmas versenytársává fejlődik, s ezt leginkább Mero de grófprepostnak, Montalembert sógorának, tulajdonítják, ki a mostani francia uralomnak halálos ellensége, s e főpaf befolyása még mind nevedekében van, bármennyiszertorekedtekis megbuktatni. Franciaországnak most csak kettő köztmarad választása, vagy a status-quoab megnyugodni, azaz Rómában lemondani szörnyű sok áldozattal szerzett tekintélyéről, vagy Róma ellen fellépni, s dacosan követelni azt, a mit szép szerével ki nem eszközölhet. Napoleonnak a hatalom levén egy élő

istene, ez érdekből aligha az utóbbira is magát el nem szánja, oly sokat tartván különben is arra, hogy mindenben övé legyen az utolsó kiryie eleison.

— A francziának se ártana egy kis tapintatos bánást tanulni el Portugalltól, ha oly kicsi is ez hozzá képest. A portugall nemzet ugyanis késznek nyilatkozott kormány előtt a Franciaországnak fizetendő kárpótlási összeget nemzeti aláírás útján gyűjteni össze, hogy ezzel a sarezolá bélyegét süsse a francia követelésre. A portugall kormány megköszönte az ajánlatot, de nem fogadta el; s azt váltig igen helyesen is tette: éppen nincs szükség az ilyes demonstratiókra a végett, hogy a francziák bánásmódja valódi fényében tünjék fel a világ előtt. Egyébiránt maga Franciaországban is több-több szózat emelkedik az ugy nevezett szabad néger-toborzás ellen. Forma szerint e toborzások szabadok ugyan, ámde a négernek oly alacson fokán állanak a méltóságnak, hogy ők teljességgel nem képesek megítélni azt, mi a cél velők, s mily sorssal mennek szembe. Azt mondják ugyan másfelől, a francia gyarmatok ezen fekete munkások nélkül nem állhatnának fenn; de ugyanezen ok létezett Angliára nézve is, ez utóbbi mégis eltörle a rabkereskedést, s gyarmatai most még virágzóbbak, mint valaha. Egyébiránt a sok erkölcsi vereség, mit Franciaország e kérdésben vallott, s talán még inkább az angol parlamentből fenyegető vihar zugása, mint látszik, máris megtermette a maga gyümölcseit. A „Moniteur” néger-czikke nem egyéb, mint megkezdése a visszavonulásnak, ha későcskén történik is, midőn a nagy Franciaország már leczkét kapott a kicsi Portugalltól, s még feljúl rá ez utóbbi kénytelen a tanpénzt fizetni.

— Nov. 5-én ment végbe Párisban gr. Eszterházi Bálint, a sz. pétervári ausztriai követ, temetése. Az egy házitisztességtelén a diplomatie igen csekély számmal volt képviselve, a külügyminiszteriumból pedig egy hivatalnok se volt jelen. Mindössze valami 20 egyén adta volna meg az elhunynak az utolsó tisztességet. A sz. pétervári követegyi államát, miat Bécsből írják, — nem egy hamar fog ismét betöltetni, mert bajos találni alkalmas diplomatát, kinek kedve volna Sz. Pétervárra menni. Az ottani állomást Bécsben régebb idő óta, s különösen a jelen viszonyok közt nem a legkellemesebb állomásnak tekintik.

— Az „Univers” vallástalanok bélyegzi a sajtót, mely oly iszonyatos lármát üt a Mortara hí keresztségéből, s azt mutogatja, hogy jelen korunkban a természetesi érzület igen sok lelket megrontott, kik az egyháznak, a melyhez tartoznak, valódi szellemétől elszakadva, inkább gondoskodnak a természetesi családnak gyermekei fölötti tekintélyéről, mint Krisztusnak mindazok fölötti főhatalmáról, kik az újjászületés vize által az ő egyháza tagjaivá lőnek szentelve; nem az egyháznak, e mindenek közös anyjának, jogaira van kiváló gondjok, hanem a mai társadalom pogányszerű előítéleteire, s a személyes szabadság azon eszméire, miket ők oly vivmányokul tekintenek, melyeknek fenartását mindent fel kell adozni. Csak az tly természetesi előítéletek szemüvegén át akarnak a világ fiait a keresztény bit és keresztényi gyakorlatok igazságának szemébe nézni.

**Anglia.** — Angliában most reformbill-esőzés van, s e téren oly harc indul meg, melyben a pártok hihetőleg kivétel nélkül résztveendek. A miniszterium reformbillel vajudik, Russell lord szintén pártja méhében hordja a másodikat, Palmerston lord is valószínűleg egy harmadikat, s végül Bright egy negyediket, a melyet Roebuck a többi radikálokkal szülöttjökül fognak elismerni; attól félhetni tehát, hogy az angolok majd a sok fától nem látnak erdőt; — a reformbillek nagy száma miatt nem juthatnak reformhoz, körül-belül mint nem rég az indiai bille nagy sokasága miatt majdnem oda jutottak volt,

hogy egyet se süthessenek ki. Azonban az utolsó perczben a dolog jó részt egyszerűbbé válhat. Palmerston pártja gyengültebb, hogyssem magát győzelemmel biztathatná; maradna tehát még három terv hátra: a miniszteriumé, a Russellé, s a Brighté; az eldöntés akkor attól függne, ha vajjon Russell a miniszterium, vagy a radikálok pártjához csapja-e magát; első esetben a tory-kabinet ismét némi erősödést nyerene, az utóbbiban pedig a Franciaország-tól újabb időben annyira rettegett egyesülése Russellnek a radikálokkal tökéletesen létrejönne, mit aztán szükségképpen a kabinet módosításának is kellene követnie. Palmerston sorsa bizonyos tekintetben „tragikus”-nak nevezhető; ő feláldozta Napoleon császárnak nem csak állását, hanem még népszerűségét is, és ezért köszönétül most a tuileriáktól is cserben hagyatva látja magát. Az ősz lord legújában ismét meghívást kapott ugyan Compiégnebe, hanem Párisban azt mondják, s — hozzátehetjük — ki v a nják, hogy a hívás ne legyen elfogadva. Údvös tanulság fekszik ebben minden jövőbeli angol miniszterekre nézve, a kik hasonló engedékenységre csábitatják el magokat csatornántuli szomszédjuk irányában.

— Az angol sajtóban a néger-toborzást illető császári levél nem igen talál a legmelegebb méltánylatra; egy hóval ez előtt, azaz, a Portugall elleni erőszak előtt, örömmel fogadták volna; most úgy tünik fel, mint kénytelen-kelletlen jövő eredmény, mit az európai közvélemény, s az Angliával támadható viszongás miatti aggodalom csikart ki a császártól.

— Hongkongból, szept. 28-káról hivatalosan jelentik, hogy Kanton csön-des és az üzletek emelkedni kezdenek. — A hollandok csekély veszteséggel szept. 6-án megszállták Janbit Szumatra szigetén, a spanyolok és francziák pedig minden veszteség nélkül Turan őt erődét. A francziák a Turántól keletre eső felszigetet birtokukba vették, s néhány hét alatt a főváros, Hue felé akartak indulni. Elgin lord még Schanghaiban várja a chinai tarifa - biztosok megérkezését.

**Olaszország.** — Egy turini lap részleteket közöl azon érzékeny jelenetről, midőn a Mortara - párnak sok kinos utánjárás, fáradság után sikerült engedélyt nyerni elvesztett fioknak megláthatására, s ölelhetésére. Az édesanya következőleg tudósítja egy bolognai barátánál az okt. 22-én fiával történt találkozás felől: „Ma reggel menők férjemmel együtt a katechumenusokhoz (Rómában), hová az igazgató az én kedves fiammal épp akkor érkezett vala meg Alatriából. Siettünk fel a lépcsőkhöz, s legott karjaink közt fekvő a miszeretett Edgárunk. Könyzaperek közt csókolgattam őt, s ő szintén legbensőbb oda-emeléssel viszonzá csókjaimat, s ölelgetéseimet. Lázás felindulásban ingadozott a jelen volt parancsolójától félelem, s a változatlan fiai hajlam között. Azonban győzött az utóbbi, s fenn-szóval nyilatkozta ki többiben, hogy ő haza akar menni szüleihez, és testvéreihez. En mondam neki, te izraelitának születél, s mint nekünk, annak is kell örökre maradnod. Mire felel: igen, jó anyám; én egy nap se mulasztom el, a seemant (a mózesi hitvallást) elimádkozni. Mondám, mi azért jöttünk volna Rómába, hogy őt magunkkal elvigyük: mire legnagyobb örömet, s megelégedését nyilváníta. Mindezek alatt a rector, s ennek fivére, s két nővére jelen voltak, s nem tudták, miként viseljük magokat.”

— A „Deuts. Allg. Ztg.” levelezője biztos kulföböl akarja tudni, hogy az ottani rendőrség ismét egy a császár élete ellen Londonban forralt összeesküvésről értesült volna. Kik volnának a mesterkedők mások, mint francziák és olaszok? A francia rendőrség természetesen azt hiszi, hogy az összeesküvésnek nyomára jutván, azáltal minden veszélyt el van hárítva.

**Törökország.** — A montenegrói ügy végére, ugya hogy, el van intézve. Az utolsó ülésekben még egy kis viharra kellett meg-

küzdeni; Ali pasa a zár-jegyzőkönyvet csak úgy akarta aláírni, ha abban a porta suzerainitása is el lesz ismervé; erre Orosz- és Franciaország követjei körömfönt tiltakozással feleltek; nagy zaj lön, s végre azt tették a jegyzőkönyvbe, miszerint a suzerainitási kérdés „diplomatiái” uton fog elintéztetni. Már többször történt, hogy nehezebb vitákat ily módon kerültek ki, azonban „a diplomatiái ut” csak igen ritkán vezetett célhoz, s a mit ma, nem a karnak, holnap tán kénytelenek lesznek tárgyalni.

— Félhivatalos francia lapok untig erősítetik, hogy a Duna fejedelemségekre a francia kormány egy jelöltet se kíván feltölteni, s a választás szabadságát legkevésbé se akarja megsérteni; mindezzel is nyilvános titok az, hogy Franciaország Oláhországban Bibesko herceget vagy valamelyik Ghikát, Moldovában pedig az ifjabb Stourzát, aki Krimában is harczolt, szeretné megválasztva látni; míg Anglia, mint hírlík, Sturbeyt hget ohajtaná Oláhország, s az idős Stourzát Moldova részére; az utóbbi országban tehát apa és fia vetélytársként állnának egymással szemben.

Mehemed Ali pasának tengerészeti miniszterre viszont kinevezése a legkedvesebb ajándék, mit a padisah a próféta születésnapján fővárosának nyujthatott. Leirhatlan az öröm, mely-

lyel törökök, s keresztények az ez iránti értesítést fogadták. Mehemed Ali már természetben tiszteletparancsoló alak; de főleg nyájas megnyerő bánásmódja az, mely őt legnépszerűbb emberévé tette a birodalomnak; — mindenki erős hittel s reménnyel tekint reá. E kinevezés gonosz katasztróphának vette elejét, mely minden órán kitörhető vala. Az első, s legfontosabb lépés ezzel a kedélyek csillapítására megtörtént. A többi megteszi Fuad pasának nagyvezérré lett vagy leendő kinevezetése, mit Redcliffe lord befolyásának tulajdonítanak. Az angol befolyás viszont tulnyomóvá kezd válni a francia felett.

## UJ POSTA

— A francia kormánynak sok szerencsen-borsot törnek az orra alá az angol lapok az ismeretes szerencsen-toborzások s a császár legújabb levele miatt, mely szerint most már lemondva a „szabad négekről”, „kulik” bevándorlását akarja kieszközölni az angol kormánynál a francia gyarmatokba. Az angol nádmez-gyarmatok virágzó állapotja a kuli-bevándorlásnak köszönhető s ezt maga az angol kormány szándékszik továbbá is maga részére felhasználni, s aligha lesz kedve a kuli-feleslegből a francziának is juttatni. A „Post” már célozgat is arra, hogy Fran-

ciaország semmitse várhat az ez iránti újabb alkudozásoktól s keresse inkább a kívánt munkásokat Chinában.

— A „Gaz. des Tribunaux” megerősíti, hogy Douniol a „Correspondant” ügynöke, és gr. Montalembert, a fegyrendőri törvényszék elé utasítottak, hogy a tárgyalás nov. 17-kén menend végbe, hogy Cordona cs. procurator fogja az államhatóságot képviselni, Berryer pedig gróf Montalembertet, és Dufaure Douniolot védeni, és hogy a vád a császár kormánya elleni gyűlölet és megvetés gerjesztésére, a törvény iránti köteles tisztelet, valamint azon jogok és tekintély megátadására szól, melyet a császár az alkotmány és az általános szavazatlal fogva bír, és vádlottakat egyszersmind azzal terheli, hogy a közbékét megháborítani törekedtek az által, hogy a polgárokat egymás közti gyűlöltre és megvetésre ingerlék. Mint a „Nord”-nak írják, az államhatóság ama szándékot, a cs. kormányt megsérteni, „azon folytonos ellentétből” következeti, melyet a szerző Franciaország és Anglia intézményei közti kimutat, „oly ellentét, mely egészen az utóbbi javára üt ki.” Egyébiránt még a „Nord” is „sajnálatos”-nak mondja a francia kormány jelen teltét, mennyivel inkább kárhoztatják azt az angol lapok. Montalembert elítéltetése jó formán egyszersmind a kormány elítéltetése is leendő.

— Mily erősnek kellett lenni Berlinben a választási mozgalomnak, csak azon körülményből is látható, hogy f. hó 12-kén nem volt börze. Ha áll a szabály, „hogy pénz dolgában a kedélyesség megszűnik”, a berlini kereskedőségnek nagyon is szíven kellett fektüdni a választásoknak, hogy ezek miatt pénzsájkáról egy egész napig el tudott felejtkezni. A választás eredménye szinte általában az új minisiteri színezetűekre esett. Angliában főleg élénk rokonszenvet gerjeszt a poroszországi lendület. A „Times” lejátszottak tartja a reactionárius pártnak szerepét, azon vén anyókat, mely magát „uj-porosz”-nak, „kiválóan nemzeti, s keresztényinek” hirdette, de a melyről maholnap elmondhatni: Elment egyszer egy vén asszony, soha se jött vissza.

— A német szövetséggyűlés nov. 11-ki ülésében az egyesült bizottmányok jelentése előterjesztetett. Erre Bulow a gyűlést Dánorság leujabb határozatairól értesíté, melyek az egyesített bizottmányokhoz utasítottak. A bizottmányok zárjajavaslatai oda mennek ki, hogy Dánországnak, szept. 9-ről kelt nyilatkozatai, s a dan követnek a bizottmányokhoz intézett bizalmas közlései ki nem elégítőnek tekintessenek, s hogy a végrehajtási bizottmány tárgyszerű indítványokat terjesztszen elő.

Felölös a szerkesztésért BERDE ARON.

### Urberkápótlási töke-utalványozás.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után báró Kemény Pál örökösének budatelti, f.-répai, visolyai b. u. 69904 ft 7<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr., — gr. Teleki Miksának kendi-lónai, losárdi, monói, vádahlázi b. u. 32733 ft 38<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr., — gr. Bethlen Borbára gr. Traun Ferencnének mező-szilvási b. u.

29931 ft 52<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr., — b. Kemény Anna özv. Kemény Györgynének m. és o.-gy.-monostori, m. valkói, bedecsi, aeritiei, erdőfalvi, jakótelki, pusztá-kamarási, m.-szombatelti, argyasi b. u. 22812 ft 24<sup>1</sup>/<sub>4</sub> kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bend, jan 15-ig. Tárgy. nap márc. 19. és 21-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után Lukács Margit Vertán Tódorné s Lukács Kata özv. Vertán Istvánnéknak gyalui, száslónai, hideg-szamosi, bánfi-dongói, egerbegyi, mariseli, hideghavasi, körösfői, sebesvári b. u. 30897 ft 22 kr., — gr. Vass Samunak czegei, pujoni, mohalyi, göczi, noszalyi b. u. 16837 ft 56<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr.,

magyar-egregyi, bercsei, f.-kées-nyárlói, borzovai, sz.-péterfalvi b. u. 15123 ft 23<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr., — Mikó Anna özv. Zámbo Károlynéknak berkesi, kis-bányai, kis havasai b. u. 437 ft 31<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bend, jan. 15-ig Tárgy. nap márc. 21-ke 1859 d. e. 9 órákor.

## HIVATALOS HIRDETÉS.

(485)  
1818—858. szám.

(12—12)

### Felhívás biztosításra.

Társulatunk, mely minden egyes tagját érhető elemi károk kölcsönös szövetkezés útjáni fedezését tűzte ki feladatául, s mely lefolyt évei alatt 1900 on felüli kárvalott tagtársainak volt szerencsés segélyt nyujtani, s e mellett kedvező években, a csapásoktól ment tagoknak is előre befizetett biztosítási járulékaikból nem egyszer tetemes díjresztleteket visszajuttatni, azon elvé-nél fogva, hogy minden egyes tag csak is annyi járulandó közös pénztárhoz, mennyi a társulat tiszta szükséglete, következésképp mentől kevesebb az összes káresemény, annál kevesebb levén a szükségelt földözet, a biztosítási járuléki is épp azon mérvben apad — ily közérdekű, s közhasznú elvé-nél fogva tisztelettel szólítja fel a nagy közönséget, saját érdekük előmozdítása tekintetéből, e társulatban részvételre; annyi inkább, mint hogy e társulatban minden egyes részvevő, tagként csatlakozik az egészhez, s ekképp a társulat e nöttön-növé, s ugyanazon arányban az egyesekre háruló teher is mindinkább oszolván, minden tag, biztosítása aránya szerint annak részese, s a szabályok alapján, mindenben mint sajátjának osztozik is.

E társulatban részvét eszközölhető minde-nütt, különösen pedig Erdélyben a társulatnak

alább elősorolándó ügyvivősegei közbenjárása által. Kolozsvárt július 23 díkán 1858.

Az erdélyi kölcsönösseg- és tűz-mentő társulat igazgatósága.

Az erdélyi ügyvivők névsora:

Abud bányán: Árkosy Károly postames-ter és birtokos.

Ádamoson: Kovács Károly.

Alsó Boldogasszonyfalván: Gyarmathy Dániel birtokos.

Alvinczen: Butyka Dániel.

Aranykúton: Mózsá Samu birtokos és haszonbérlo.

Balázsfalván: Dániel Ödön kereskedő.

Balázstelkén: Szokoly Pál birtokos.

Baróthon: Császár Józ. kereskedő és birt.

Bethlenben: Csűrös József ev. ref. lelkész.

Bikalon: Hankovics György birtokos.

Brassóban: Müller Károly kereskedő.

Bürkösön: Szoboszlai B. Lajos birtokos.

Csikbánkfalván: Madár Antal birtokos.

Csik-Taplóczán: Lázár Dénes birtokos.

Czikón: Péchy László.

Dézsen: Kovács Mózes birtokos és keresk.

Dobokán: Hodor Károly birtokos.

Erdő-Szentgyörgyön: László Ger-gely ev. ref. lelkész.

Felvinczen: Magyar Pál birtokos.

Fogarásban: Nehrer Sámuel kereskedő.

Gidőfalván: Vajna Károly birtokos.

Hátszegén: Ehrenthletberger Péter postamester.

Károlyfehérvárt: Dergán József keresk.

Kentelkén: Vályi Elek ev. ref. esperes.

Kézd-Vásárhelyen: Kovács Dániel birt.

Kolozson: Veres Sándor birtokos.

Kovácsnán: Kozma Antal postahivatalnok és birtokos.

Krasznán: Gyulay Károly birtokos.

Magyar Fülöpön: Csia Elek birtokos.

Magyar Győr-Monostoron: Hory Far-kas ev. ref. lelkész.

Magyar Nagy-Zsomboron: Zsombori József birtokos.

Magyar Sáros-Berkeszen: Takács Zsigmond birtokos.

Maros-Illyén: Fekete György birtokos.

Maros-Ludason: Nyerges Ferenc birtokos.

Maros-Solymoson: Bogdán Mózes ev. ref. lelkész.

Maros-Ujvárt: Csengeri József birtokos és cs. kir. sóhivatalnok.

Maros-Vásárhelyen: Czeck Mik. keresk.

Mező-Csávason: Benkő Károly birtokos.

Mező-Méhesen: Kendeffy István birtokos.

Mező-Szilváson: Papp Ist. haszonbér.

Mocsos: Csobánczy-testvérek kereskedők.

Nagy-Enyeden: Ungár Mihály kereskedő.

Naszodon: Mihalás József postamester és birtokos.

Nyereczén: Bartha Albert birtokos.

Szamosujvárt: Temesváry István posta-mester.

Szász-Régenben: Altzner János cs. kir. sorsjátékra gyűjtő.

Szász-Sebesben: Gregor Simon keresk.

Szászvároson: Németh Vilmos keresk.

Széken: Mihály Endre ev. ref. lelkész.

Székelly-Keresztúron: Kabdebo Antal kereskedő és birtokos.

Székelly-Kocsárdon: Sükösd Ferenc ev. ref. lelkész.

Székelly-Udvarhelyen: Cimbalmos La-jos birtokos.

Sepsi-Szentgyörgyön: Demeter Jó-zsef birtokos.

Szilágy-Csehben: Varga József birtokos.

Szilágy-Somlyón: Rácz Albert birtokos és postahivatalnok.

Tasnádon: Koroknay Zsigmond birtokos.

Tekében: Wéber Fr. Mihály gyógyszerész.

Tordán: Wéltis György birtokos és keresk.

Tordátfalván: Ürmösi Sándor egység-hitű lelkész.

Tövisen: Márton Ferenc birtokos.

Vajda-Hunyadon: Fogarasi Bucsy Mi-hály birtokos.

Vizánán: Timár Károly birtokos.

Zilahon: Harmath János kereskedő.

Zsibón: Kun Károly ev. ref. lelkész.

## MAGÁN HIRDETÉSEK.

(559)

(3—24)

### STAJER FÜNEDEV, mellbetegeknek.

Grác és Bécs városok legügyesebb orvosai meggyőződése s igazolásaik szerint ezen mellnedv a jelenben meglepőleg tűntette ki jótékony hatását különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, úgy hogy sokaknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkozataik szerint csupán ezen szernek köszönhetik nyugalmas éjeleiket s betegségek javulását.

Nagyon ajánlható ezen nedv utazóknak. Kellemes íze miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem korosabbaknak, kivált tüdőbetegeknek enyhülést szerez, s főleg rekedtség ellen ajánlható.

Megleltükorak vehetnek szükség szerint, evés előtt után rövid idővel, naponként 4 vagy 5 evő-keállal; ugyan annyiszor adathatik gyermekeknek, koruk szerint.

Purgleitner József, gyógyszerész s készítője a stajer-fünedvnek Grácban.

Raktárom van Kolozsvárt KOZÁK EDUÁRD „Katonához” címzett fűszerkereskedésében.

(547)

(9—9)

### IRODALMI JELENTÉS!

sajtó alatt van, s mielőbb meg fog jeleni:

### SAPHIRA

### TÖRTÉNETI REGÉNY,

három részben,

írta

Halmágyi Sándor.

Előfizetheti: 2 pfértal november 15-dikéig. A megrendelő levelek, a pénz-zel együtt, bérmentesítve, egyenesen szerzőhez utasítandók, a kinek állandó lakása Kolozsvárt, k.-monostor-utca, 181. szám alatti ház.

(566)

(1—4)

Kurtá-szappan-utczában, 342 számú háznál, különféle legújabb mustráju (stikolási) mustrák nyomatakn papírra, vagy szövetre illendő áron.

(556)

(3—4)

### Proháczy és társa Londonból szöcs mester Kolozsvárt.

Ajánlják az éppen most érkezett s itt még nem létezett, külföldi jeges-tengeri nyest bőroket, melyek nemcsak a finomságokkal, de a béléseknél könnyűségökkel minden bőroket felülmúlnak — úgy minden bel- és külföldi bőrokkal és kész öltönyökkel bőven elvagyunk látva, s valamint eddig, úgy ezután is kész szolgálatunkat ajánljuk.

Raktárunk van a piacon, 7-dik sz. alatt.

(564)

(2—2)

### Eladó ház.

A belső-közép-utczában az 521-ik szám alatti ház és felek örökáron eladó. Értekezhetni iránta Dr. Csikiné, belső-közép-utca 506. sz. alatt.

(516)

(12—15)

Alólirt tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a vasút közeledtével meglátogatam ez évben a közelebb tartott világhírolipsei nagy vásárt, a honnan elláttam raktáromat a legújabb divatu prémekkel, bélésekkel és szövetekkel, valamint el vagyok látva a legújabb divatu női öltönyökkel, bundákkal, otthonkák, muff és több körömhöz tartozókkal, úgy legújabb pesti divatu férfi téli magyarkabakkal, bélelt köpenyekkel, boberek, utazó bundák és tengeri főkából készült felső kabátokkal, lovagló bekekekkel és különös szép láma-bőrök és abból készült szőnyegekkel. (Teppich)

Azon bizodalom, a mit már számos évek óta van szerencsém bírni a t. cz. közönségtől csaknem az egész országban, bátorít ajánlani figyelmezőkbe ujonnan ellátott nagy raktáromat, annyi inkább, minthogy első kezemből vásárolván, igen juttányos áron szolgálhatok.

Elvállalok minden megrendeléseket pontosan elkészíteni, megjelenek az ország nevezetesebb vásáraiban kész művemmel. Raktárom van Kolozsvárt, Belső-közép-utca, 440. szám alatt.

Kolozsvárt, őszelő 7-kén, 1858.

Balás József.